

UFPP-møde – arbejdsgruppe for kartofler – møde den 9. marts 2017

Søren O. Jørgensen	Unipatatas A/S
Søren Thorndal Jørgensen	Landbrug & Fødevarer
Kim Madsen	Danespo A/S
Jeppe Jørgensen	Præbasisavlerne
Bjarne Risvig	SAGRO og Seges
Carl Heiselberg	Formand for Danske Kartoffler
Merethe Halkær	Fødevarestyrelsen
Tine Jørgensen (TVS)	Planter
Kristine Riskær (KRRRI)	Enhedschef Planter
Thomas Thomsen (THUTHO)	Planter
Johanne Ludvigsen (JOMALU)	Teamleder Planter

1. Velkomst

KRRRI gav en kort status på udflytningen og fortalte, at planter øger fokus på eksporten, som følge af en organisationsændring, der medfører at Planter har fået tilført en medarbejder, der delvis skal arbejde med eksport.

Plantetilsynet i Augustenborg er ved at være på plads og opgaverne slippes efterhånden fra København.

2. Orientering fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

a. Implementering af Plantesundhedsforordning, Kristine

Implementering, kontrolhyppighed er endnu ikke forhandlet på plads. Der kommer løbende nogle nye elementer, som vi ikke kender endnu.

Udleveret slide med de 5 spor til forberedelse af implementering.

Spør 1:

I denne gruppe sættes fokus på kvalitet, risikobaseret tilgang til kontrol og gebyrer.

Der er pt. ingen gebyr på kartoffelområdet, men der er der på andre af Planter's områder. Med hensyn til risikobaseret tilgang til kontrol vil virksomheders egne kvalitetssikringsmanual kunne indgå i kontrollen.

Forslag fra LF om, at der kan laves en gruppegodkendelse af flere små bedrifter. En mulighed der vil blive taget med i overvejelserne.

Spør 2:

Risikovurdering og skærpede krav til overvågning af karantæneskadegørere
Hvordan minimerer vi risiko for skadegørerne.

Spør 3:

Formidling af nye skadegørere

Arbejdet kan inspireres af eksempler på andre områder, hvor man bruger interessegrupper til at registrere. Registrering af fugle og planter f.eks.

Arbejder på at sætte fokus på skadegørere i byerne, hvor der er lidt varmere og der derfor kan være større mulighed for at finde skadegørerne.

Spør 4:

Trusselsbillede

Samarbejde med EPPO, myndigheder, forskere. Fordel når der skal eksporteres til andre lande, så der ikke opstår tekniske handelshindringer.

Spør 5:

IT-udvikling

Vil gerne have mere IT ind i vores behandling, f.eks. plantecertifikaterne. Vi skal kunne se, hvor lang tid der bliver brugt og da vi bruger det som grundlag for fakturering.

Lige i opstart, I vil høre mere om det når det er videre.

Konklusion:

Generel interesse for at deltage i arbejdet når det blev mere konkret.

b. Marksyn, Tine

I sommer kasserede Planter dele af marker, der ikke kunne synes pga. sprøjteskade. Planter lovede på sidste møde, at finde ud af, hvordan andre lande griber lignende sager an.

Tine har snakket med Holland, England, Sverige, Tyskland m.fl. De vil have samme tilgang, som LFST havde sidste år, det vil sige, hvis ikke kan synes kan LFST ikke godkende avlen. Man kan dog selv bruge læggematerialet til egne videre opformering.

Kim stiller spørgsmål ved udsagn fra Holland hvis eksempelvis marken er oversvømmet så bliver den alligevel synet.

Kim ønsker en lempeligere løsning en anden gang. Planter vil i alle sager foretage en individuel konkret vurdering.

c. Coloradobiller, udgået som punkt. – men blev diskuteret

Coloradobiller er efterhånden jævnlige forekommende og bekæmpelse omfatter kun læggekartoffelmarker.

Spørgsmål om, hvad gør vi med coloradobiller i økologiske marker. Christian siger, at i forhold til det økologiske, er der et problem med behandling.

Vigtigt for erhvervet, at DK kan melde ud, at der ikke er set Coloradobiller i læggekartofler i DK.

Erhvervet ønsker at opretholde Coloradobille, som en national skadegører, så ved marksyn kan det fremgå, at der ikke er set Coloradobiller i marken.

d. Ad hoc arbejdsgrupper

LFST oplyste, at der ikke er sat gang i arbejdsgrupperne, men det kommer.

- 1) Forsegling
- 2) Bekendtgørelse om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder, der kommer en rapport fra AU til maj, der skal bruges i arbejdet.

e. Polsk ønske om lempeligere forhold ved eksport af spisekartofler

SCoPAFF: servicemeddelelse fra Polen, de har haft et højere krav salg af kartofler til andre EU-lande. De vil lempe disse krav.

Virksomheder skal være opmærksomme i forhold til ønsket om, at få læggemateriale fra Polen, da der er mange fund af ringbakteriose i Polen. Kim mener, der er tyske stråmænd, som formidler læggekartofler fra Polen til Danmark.

3. Nordisk Baltisk workshop

Der holdes et arrangement/grøftkantmøde for kontrollørerne sammen med medarbejdere fra de andre Baltiske og Nordiske lande. Thomas fortalte om sidste års arrangement i Oulu Finland. Der er lidt forskel på kontrollen i de forskellige lande. Arealerne er ikke så store i de andre lande og derfor er der forskelle i metoden til kontrol.

Dette års arrangement er den 28. og 29. juni i Danmark, der søges marker, hvor der er lidt udfordringer i bedømmelse af arealerne/kartoflerne, så vi kan få nogle fælles erfaringer at drøfte.

Erfaringsudveksling.

Bjarne fortæller, at han har været på kursus i Holland, hvor der er plantet virus og skadedyr i forsøg. Et kursusforløb, som er rigtig godt at deltage i, og det anbefales at LFST kontrollører deltager i et sådan kursus.

Skotland har et godt system omkring meristemknolde.

4. Kartoffelbrok i Danmark – omfang, inddæmning og strategi – Orienteringspunkt

Ved fund af kartoffelbrok i 2016 er LFST's tilgang ændret i forhold til udbrud i 2014. Dengang blev alle marker på de 2 bedrifter undersøgt.

I 2016, er anvendt i en risikobaseret tilgang. Hvor man undersøgte marker, udvalgt ud fra viden om kartoffelsædskifte og udbringning af vaskevand. Der blev udvalgt 4 marker af 12 marker, der havde modtaget vaskevand. Der var brok på de 3 marker.

Kristine overvejer om alle vaskevandsmarker skal undersøges i forbindelse med udbrud af brok.

Fremad vil vi bruge erfaringerne fra 2016 i forbindelse med evt. nye fund på en bedrift.

LFST foretager helst visuelt syn hvis muligt, ellers jordprøve ved undersøgelse af marker. Patotype for 2016 fund er bestemt til patotype 8/18.

Bufferzoner er nabomarker til smittede marker på bedriften med konstateret smitte.

For nabobedrifters nabomarker til en smittet mark vil det fremover vurderes om der er en passende barrierer mellem markerne. Er det tilfældet, vil en mark ikke få restriktion som buffermark. Det er tilgangen, i forhold til de erfaringer vi har nu.

Med henblik på overvågning af kartoffelbrok ønsker Planter at registrere, hvor vaskevand er udbragt og har udtrykt ønske om oplysninger fra stivelsesfabrikkerne.

KMC har lavet en plan, så de kan undgå at sprede brok. Deres avlere i det berørte område skal bruge resistente sorter, så det undgås at sygdommen opformerer.

Kristine siger, at selvom firmaerne laver deres forholdsregler, så har vi en udfordring i Styrelsen i at vise, hvad vi har gjort. Og LFST skal agere, når der er en planteskadegører i vores marker.

5. Nye bakteriearter med i Bekendtgørelse om avl mv. af kartofler, bilag 7 – Diskussionspunkt i

De nye bakterier skal med i Bekendtgørelsen for optages i kerneplantesamlingen.

Bakterierne gør, at planterne dør. Der findes ikke egnede et sprøjtemiddel mod bakterierne

Bakterieart findes i Holland og kan brede sig hertil.

Aftageren forventes at stille krav om, at det er synet i marken, men der er tvivl om, hvad man kan se i marken.

Meget kompleks problematik her, sædskiftet betyder virkelig meget. Men der er ikke nogen tydelig sammenhæng mellem testet læggemateriale og angreb efterfølgende år.

6. Nedregulering af kartoffelcystenematoder fra karantæneskadegører til RNQP – Orienterings- og diskussionspunkt.

Kartoffelcystenematoder er pt en karantæneskadegører og det vurderes vanskeligt at få den nedklassificeret. Dels har Kommission oplyst, at der skal laves overvågning i 10 år, fra 2010, inden nedregulering kan tages op til vurdering og dels har Kommissionen travlt med den nye plantesundhedsforordning.

LFST tager det op igen i SCOpaff.

Carl siger, at det er vigtigt, at kartoffelavleren skal lave sine egne undersøgelser, så han selv kender sine egne karantæneskadegører.

Erhvervet ønskede, at, at jordprøvernes tages i dyrkningsretningen, da det så kan bruges til opdeling af marken mellem en smittet og en fri del.

Erhvervet fortalte, at prøvetagningen i Holland sker med ATV'er.

7. Eksport af kartofler og LFST's rolle – diskussionspunkt

Kristine siger, at det har været efterspurgt, at LFST kan lave kontrol i andre lande, men der er ikke muligt at være kontrolmyndigheden i andre lande.

Der mangler desuden hjemmel til, at LFST kan kræve betaling for den slags opgave.

Kristine efterlyser input fra erhvervet.

Thomas spørger til en international ordning i RUSIP. Søren fortæller, at vi ikke har et udvalg i Danmark, tilsvarende det mange andre lande har.

Erhvervet vil gerne selv kunne løse problemerne uden, at vi blander os som myndighed.

8. Kontrol af præbasisavlen i Danmark. LFST's overvejelser om fremtidig organisering og udførelse af kontrollen.

På trods af stor tilfredshed med den kontrol SEGES har udført, har præbasiskontrollen en størrelse, så den skal i udbud. Det er sent på året, så Bjarne Risvig tager koordineringen af kontrollen i 2017 og udfører den sammen med andre konsulenter fra landbrugskontorene.

Præbasis er i avlstoppens og derfor har styrelsen en tilsynsopgave og, overvejer at LFST's egen kontrollør deltager i syn nr. 2.

Der er 8 præbasisavlere i år og 7 fra næste år. Carl er nervøs for, at eventuelt udbud medfører, at man mister en meget vigtige kontinuitet og ensartethed i syn af præbasisavlen, hvis kvalitet er af stor betydning for den efterfølgende avl.

Ligeledes overvejes om kontrollen af miniknolde og kerneplantesamlingen skal foretages af Planter, evt. sammen med landskonsulenten.

Søren O J roste Styrelsens kontrol appellerede til, at der er sammenhæng i kontrolsystemerne.

Kim siger, at det er vigtigt, at vi har en gennemgående person, som ser alle marker. Kim synes, at der har været en god sparring med Lars Bødker om kontrollen og er nervøs for at det kommer til at mangle, hvis Styrelsen skal med på kontrollen.

I 2017 går LFST's kontrollør med i marken på 2. syn.

Erhvervet er bekymret for om det er de dygtigste kontrollører, der kontrollerer alle præbasis kartoflerne, nævnte, at det er vigtigt, at det er de samme folk, der kontrollerer al præbasisavl.

Kristine spørger om, der findes et forum for alle præbasisavlere. Det har hidtil været ad hoc og Jeppe vil gerne invitere LFST til avlermøde når den nye landskonsulent bliver ansat.

9. Miniknolde fra andre EU-lande – Orienterings- og diskussionspunkt.

LFST har fået forespørgsler på at tage knolde ind fra andre EU-lande til opformering i præbasisavlen. Fra januar 2016 er der indført fælles harmoniserede regler for certificering af præbasis miniknolde klasse PBTC i EU. Tidligere undersøgte LFST om sådanne knolde opfyldte de skrappe danske regler for denne produktion, herunder at det var produceret på materiale, der opfyldte samme krav som DK stille til materiale der optages i kerneplantesamlingen. LFST er ved at foretage en juridisk vurdering af, om Danmark fortsat kan stille disse krav til miniknolde fra andre EU-lande, der er mærket som PBTC.

Søren, Unipatatas mener, at de kan importere miniknolde mærket PBTC ifølge reglerne.

Christian, det er meget vigtigt, at vi kan overholde sortsrettighederne, hvilket har betydet, at der ikke lægges sorter i den danske plantesamling.

Kristine siger, at vi skal undgå at få skadegørere ind, hvis dette giver en øget kontrol over årene og dermed en øget udgift på skatteborgernes penge.

10. True Potato Seed

Kommissionen har godkendt forsøg med True Potato Seed. Forsøget skal give viden om opformering af knolde fra frø og hvilken indflydelse det evt. har på kvaliteten af knoldene.

Der er endnu ikke anmeldt en sort til sortslisteoptagelse, som er en betingelse for markedsføring jf. forsøgsordningen. Forsøg forløber indtil december 2023.

Det er endnu ikke besluttet, om sorterne må markedsføres i alle EU-lande, eller kun de lande der i tilslutter sig forsøg.

Bjarne siger, at det tidligere har været afprøvet uden succes.

Christian siger, at det giver en hindring for en fri handel på kartofler.

LFST vil gerne have skriftlige kommentarer retur, hvorvidt der er nogen der er interesseret i at deltage i forsøget.

11. Evt.

a. Jordsæsonen, LFST orienterede om fremdriften

Alle har interesse i at avlerne anmelder tidligt, så prøverne ligger der når der skal laves markplan.

b. AU/KU myndighedsbestillinger, hvad er behovet

LFST fremhævede vigtigheden af, at forskerne på vores felt bliver stimuleret af relevante bestillinger. Merethe fortalte om en bestilling vedr. metodeudvikling ved PCN diagnosticeringen.

Bjarne Risvig fremhævede *Pectobacterium carotovorum* subsp. *brasiliensis* ift AU.

Søren Thorndal (LF) foreslog at man overvejede, hvordan droner og Geo-satellitter kunne bidrage bedst muligt til kontrol. LFST hører rigtig gerne fra resultaterne af private forsøg, men ser også på egne muligheder.

c. Plantepas, når kontrolforordningen kommer på plads, kommer der en ændring for plantepassene

Der vil blive mere præcise krav til udformningen af plantepas, der dog stadig vil kunne være sammen med certificeringsmærke. Der er problemer med partier, som ikke bliver anmeldt af sorterecentralerne til Planter, både i forhold til sortsejere og i forhold til anmeldelse af partier til certificering af Styrelsen.

Overvejelse om der kunne laves et nyt plantepas system, som kan bruges i hele EU, da der kommer en fælles standard. Skal ske i løbet af 34 måneder.

Opfølgning

Næste møde den 10. august i nærheden af Carl Heiselberg.